

Domotica en palliatieve zorg

Het woord domotica bestaat uit twee woorden, namelijk 'domus' (Latijns voor huis) en 'tica' (uit het woord informatica). Domotica is alle techniek die binnen en rond een huis kan worden gebruikt. Enkele bekende voorbeelden zijn de zojuist besproken beeldzorg, mogelijkheden voor personenalarmering en de automatische buitenverlichting. Het doel van het onderzoek was antwoord te geven op de vraag: in hoeverre kan domotica invulling geven aan de behoeften (van het personeel of de gast) in een hospice?

Voor het onderzoek heeft het projectteam op internet en in boeken gezocht naar informatie over domotica, palliatieve zorg en hospices. Daarnaast heeft het projectteam een aantal gespecialiseerde palliatieve zorgvoorzieningen bezocht. Ook zijn enquêtes afgenomen onder hospicemedewerkers en bezoekers van het Nationaal Congres Palliatieve Zorg, vorig jaar november in Lunteren. Uit de enquêtes bij de bezochte hospicevoorzieningen bleek 64% van de mensen onbekend met de term domotica. Onder bezoekers van het Nationaal Congres was dat percentage lager: 24%. Uit het onderzoek bleek dat domotica op verschillende terreinen ingezet kan worden:

- **comfort:** op afstand kunnen bedienen van apparaten zoals gordijnen, verlichting en klimaat. Dit kan bijvoorbeeld met een multifunctionele afstandsbediening.
- **veiligheid:** vroegtijdige signalering bij ongevallen en behoefte aan toegangverlening tot het hospice en de gastenkamers. Vroegtijdige signalering kan bijvoorbeeld met sensoren en belmaten. Toegangverlening kan bijvoorbeeld met RFID-chips (Radio Frequency Identification).
- **communicatie:** verbetering van communicatie, zoals beeldbellen of een meer gebruikersvriendelijke telefoon.

Onze conclusie is dat domotica meerwaarde kan hebben voor de zorg in hospicevoorzieningen. Het gebruik van domotica kan bijdragen aan het behoud van autonomie van de gasten (door het – met een afstandsbediening – zelf bedienen van verlichting en gordijnen), het kan het comfort verhogen (individuele klimaatcontrole, óók met afstandsbediening), de veiligheid vergroten (door gebruik van valsensoren) en de communicatie verbeteren (door beeldbellen of gebruik van een Tablet). Indirect kan domotica dus een bijdrage

Vier studenten van de minor Digital Health and Wellbeing

(Hogeschool van Amsterdam) hebben onderzoek verricht naar domotica in gespecialiseerde palliatieve zorgvoorzieningen.

Kunnen de bewoners er iets aan hebben?

leveren aan een verhoogde kwaliteit van leven in de voorzieningen. Rekening houdend met de achtergrond van de bewoners van hospicevoorzieningen – verzwakt, op leeftijd, relatief onbekend met techniek – is een aantal eisen opgesteld waaraan domotica-oplossingen moeten voldoen. Domotica-oplossingen moeten:

- simpel en vanzelfsprekend in gebruik zijn;
- weinig keuzes bevatten;
- mobiel zijn.

Daarnaast moet domotica ondersteunend worden gebruikt, en niet als doel of bijkomstigheid hebben dat dit menselijk contact kan vervangen. Ook moet ervoor gewaakt worden dat domotica-oplossingen niet tot inbreuk van privacy leiden; de privacy van de gasten moet gewaarborgd blijven. Overigens moet wel bedacht worden dat domotica-toepassingen eerder aan gasten dan aan kamers kunnen worden gekoppeld; de mogelijkheden voor het gebruik zijn van gast tot gast verschillend. Met elke gast en zijn/haar naasten zal moeten worden besproken aan welke voorzieningen de gast behoefte heeft. Uit het onderzoek blijkt dat de beschikbare kennis over domotica tussen hospicevoorzieningen onderling niet met elkaar wordt gedeeld. Wij adviseren Stichting Agora, het landelijk ondersteuningspunt voor palliatieve zorg, een kennisbank te realiseren waardoor instellingen plannen en ervaringen kunnen uitwisselen. De volgende voordelen kunnen, op lange of korte termijn, worden behaald:

- Ervaringen worden gedeeld, waardoor er van elkaar geleerd kan worden;
- Kennis van domotica binnen de palliatieve zorg wordt vergroot;
- Draagvlak voor inzet van domotica binnen de palliatieve zorg wordt vergroot;
- Domotica wordt goedkoper ingekocht door gezamenlijk inkoopvoordeel. •

Door Patrick Witting, Yamey Newland, Sander Brouwer en Tim Sessink

De auteurs zijn studenten aan de Hogeschool van Amsterdam.

De documentatie van het onderzoek is terug te vinden op www.agora.nl.

Wilt u reageren op dit artikel? Stuur uw reactie naar mieke.vandalen@bsl.nl.